

VBP Rus - utredning

D24458

 Utgave:
5.02

 Gjelder fra:
02.07.2024

Side 1 av 8

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)

1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
3.	Åndedrett/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smarter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	Nanda	Sykepleiediagnoser	
10	*ICNP	Rusmiddelbruk (10022268) - spesifiser:	
2	00069	Ineffektiv mestring - relatert til uspesifisert psykisk lidelse	
2	00150	Risiko for selvmord - relatert til: (spesifiser)	
2	00138	Risiko for vold rettet mot andre - relatert til: (spesifiser)	
2	00078	Ineffektiv gjennomføring av behandlingsopplegg - relatert til: (spesifiser)	
1	00122	Sensoriske forstyrrelser/persepsjonsforstyrrelser (spesifiser: syn, hørsel, bevegelse, smak, følesans, lukt)	
8	00095	Forstyrret søvnmønster - relatert til: (spesifiser)	
4	00048	Svekket tannstatus - relatert til: (spesifiser)	
2	00131	Svekket hukommelse - relatert til: (spesifiser)	
4	00002	Ubalanse i ernæring - mindre enn kroppsbehovet: relatert til: (spesifiser)	
2	00151	Selvskade - relatert til: (spesifiser)	
8	*ICNP	Abstinenssymptomer (10038702) - relatert til: (spesifiser)	
10	*ICNP	Økonomisk problem (10029860) - relatert til: (spesifiser)	
10	*ICNP	Manglende sosial støtte (10022753) - relatert til: (spesifiser)	
10	*ICNP	Problem med boligenhet (10029904) - relatert til: (spesifiser)	
FO	Mål		
2		Er rusfri under oppholdet	
2		Føler seg delaktig i utredningsprosessen	
2		Gjennomført utredning av rusmiddelmisbruk/psykisk lidelse	
8		Har bedre søvnkvalitet	
4		Har kartlagt og forbedret ernæringstilstand	
2		Er motivert for videre behandling	
2		Følger planlagte aktiviteter: (spesifiser)	
10		Er ferdig trappet opp/ned på medikament: (spesifiser)	
10		Samarbeider om plan for oppfølging etter utskrivelse: (spesifiser)	
10		Samarbeider med pårørende	
2		Strukturerer sin egen dag, klarer å møte til avtaler: (spesifiser)	
4		Forbedret tannhelse	
FO	NIC	Sykepleietiltak og forordninger	Frekvens/tid
2	6610	Risikoidentifisering (1,2,3,5,6)	
		- Observere kliniske symptomer: (spesifiser)	
		- Observere sosial og relasjonell fungering	
		- Observere stemningsleie	
		- Observere ADL-funksjon: (spesifiser)	
		- Observere gjenopplevelser, unngåelse og hypervigilans (søvnforstyrrelse, vaktksomhet, skvettenhet, konsentrasjonsvansker)	
		- Observere hyperaktivitet, konsentrasjonsvansker og impulsivitet	

		- Observere bortfall av oppmerksomhet	
		- Observere vansker med å sette grenser og ta egne valg, tendens til overtilpassning og tilstrebelser for å bli likt	
		- Observere impulsive handlinger, ustabilitet i mellommenneskelige forhold, selvbilde, affekter og selvskade	
		- Observere sosial tilbakeholdenhet, anspenhet og engstelse samt unngåelse av situasjoner/adferd som kan føre til kritikk eller avvísning	
		- Observere mistenksomhet, tendens til å overdrive egen betydning, konspiratoriske forklaringer og tendens til å bære nag, samt kamppreget holdning	
		- Observere evne til egenrapportering av kroppslige symptomer	
		- Observere endringer i følelsesuttrykk	
		- Informere om kartleggingens viktighet	
		- Gjennomføre kartleggingsverktøy: (spesifiser)	
		- Motivere til kartlegging av rusmiddelbruk ved urinprøve	
		- Motivere til kartlegging av rusmiddelbruk ved alkometer	
		- Kartlegge risiko for vold; bruk: VBP Vold - risiko for	
		- Kartlegge risiko for selvmord; bruk: VBP Selvmord, risiko for	
		- Kartlegge barn som pårørende; følg prosedyre: Barn som pårørende - Kartlegging	
12	6654	Overvåking: Sikkerhet (1,2)	
		- Observasjonsstatus: Intervallobservasjon: (spesifiser)	
		- Observasjonsstatus: Kontinuerlig observasjon	
		- Utgangstatus: (spesifiser)	
		- Romstatus: (spesifiser)	
		- Tilsyn: (spesifiser)	
3	6680	Overvåke vitale tegn (2,4)	
		- Følg prosedyre: NEWS2 - Ansvar og gjennomføring	S forordn
		- Måle CRP	S forordn
		- Utføre EKG, følg VAR-prosedyre:	S forordn
		- VAR: EKG-registrering	
		- Ta urin-stix	S forordn
2	4390	Miljøterapi (1,2,3)	
		- Oppfordre til å følge enhetens program: (spesifiser)	
		- Motivere til å delta i fellesmiljøet	
		- Tilstedeværelse og støtte i sosiale situasjoner	
7	4310	Aktivitetsterapi (3,4)	
		- Oppfordre til regelmessig fysisk aktivitet	
		- Tilby gåturer/treningsrom	
10	4510	Behandling ved rusmisbruk (1,2,3)	
		- Kartlegging av rusmiddelmisbruk	
		- Motivere for behandling	
		- Bruke psykoedukativ tilnærming for å belyse mulige sammenheng mellom rus og psykisk lidelse	
2	5230	Forbedre mestring (1,2,3,5)	

		- Kartlegge og identifisere tidligere og nåværende mestringsstrategier	
		- Oppmuntre til å identifisere sine sterke sider og ressurser	
		- Veilede i bruk av mestringsstrategier: (spesifiser)	
		- Bistå med å redusere tiden som brukes til bekymringer	
6	1710	Opprettholde munnhelse (1,2,4)	
		- Kartlegge tannhelse	
		- Hjelp å kontakte tannhelsetjenesten	
2	4480	Tilrettelegge for ansvarliggjøring (1,3)	
		- Kartlegge kunnskapsnivå om egen helsetilstand	
		- Hjelp å gjenkjenne og uttrykke følelser som engstelse, sinne og tristhet	
		- Synliggjøre valg	
		- Drøfte konsekvenser av valg	
7	1800	Egenomsorgsassistanse	
		- Trenger hjelp til: (spesifiser)	
		- Tilrettelegge for: (spesifiser)	
8	1850	Fremme søvn (1,2,4)	
		- Kartlegge søvn og aktivitetsmønster	
		- Legge til rette for god søvnhygiene: (spesifiser)	
		- Veilede for å etablere gode søvnrutiner	
		- Tilsyn på natt: (spesifiser)	
2	5606	Undervisning: Enkeltperson (2,3,7)	
		- Gi informasjon om innhold i Overdosekort	
		- Informere om redusert toleranseevne for opiater	
		- Gi undervisning/opplæring i HLR	
		- Gi opplæring i overdosefare og bruk av Nalokson neseppray	
4	1160	Overvåke ernæring (2,3,4)	
		- Bruk: VBP Underernæring og VBP Spiseforstyrrelse	
10	8020	Tverrfaglig samarbeidsmøte (1,2,3,5)	
		- Gjennomføre konstituerende behandlingsmøte	
		- Gjennomføre midtveismøte	
		- Gjennomføre avsluttende behandlingsmøte	
10	7140	Familiestøtte (3,5,6)	
		- Kartlegge ønske om pårørendeinvolvering	
		- Tilby pårørendesamtaler	
		- Tilby veiledning og undervisning: (spesifiser)	
10	7440	Tilrettelegge for permisjon	
		- Avklare permisjon: (spesifiser)	
		- Avklare behov for hjelp av kommunale tjenester	
		- Sende med: (spesifiser)	
10	7370	Planlegge utskrivelse (1,2,3,5,6,7)	

		- Utarbeide kriseplan/ beredskapsplan sammen med pasienten	
		- Informere om «Min Plan» app	
		- Kartlegge og dokumentere behov for individuell plan	
		- Samarbeide med henvisende instans for videre oppfølging	
		- Sørge for videre medisinerer etter utskrivelse er i orden: (spesifiser)	
		- Sørge for transport ved utskrivelse er i orden	
		- Sørge for «Time i hånda» er avklart	
		- Informere pårørende og henviser ved planlagt utskrivelse, overføring eller avbrutt behandling	
12	2300	Administrere legemidler (2,3)	
		- Adm. legemidler, observere virkning/bivirkning	S forornd
		- Observere og støtte under nedtrapping	
		- Observere og støtte under opptrapping	
		- Sikre at informasjon om forordnede legemidler er forstått	

Interne referanser

SI/15.06-01	KDS - Veileder for utvikling, kunnskapsbasing og forvaltning av veiledende planer i sykepleie
SI/15.06-05	KDS - NANDA- diagnoser med definisjoner sortert på funksjonsområder
SI/15.06-06	KDS - NIC- tiltak sortert på funksjonsområder
SI/16.01-03	Barn som pårørende-arbeid - Fremgangsmåte
SI/17.27-17	NEWS2 - Ansvar og gjennomføring
SI/17.32-77	VBP Selvmord, risiko for
SI/17.32-79	VBP Spiseforstyrrelse
SI/17.32-89	VBP Underernæring
SI/17.32-94	VBP Vold - risiko for
SI/17.34-01	EKG-registrering

Eksterne referanser

1. HelseDirektoratet. Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (ROP-lidelser) [Internett]. Oslo; HelseDirektoratet 2012 [oppdatert 03. jan 2012; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helseDirektoratet.no/retningslinjer/samtidig-ruslidelse-og-psykisk-lidelse-rop-lidelser>
2. HelseDirektoratet. Nasjonal faglig retningslinje for avrusning fra rusmidler og vanedannende legemidler [Internett]. Oslo; HelseDirektoratet 2016 [oppdatert 13. mai 2016; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helseDirektoratet.no/retningslinjer/avrusning-fra-rusmidler-og-vanedannende-legemidler>
3. HelseDirektoratet. Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet [Internett]. Oslo; HelseDirektoratet 2016 [oppdatert 24. jan 2017; hentet 25. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helseDirektoratet.no/retningslinjer/behandling-og-rehabilitering-av-rusmiddelproblemer-og-avhengighet>

Utgave: 5.02	VBP Rus - utredning	D24458 Side 5 av 8
-----------------	----------------------------	-----------------------

4. Helsedirektoratet. Ivaretagelse av somatisk helse og levevaner ved psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer [Internett]. Oslo; Helsedirektoratet 2018 [oppdatert 30. jan 2019; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/pakkeforlop/somatisk-helse-og-levevaner-ved-psykiske-lidelser-og-eller-rusmiddelproblemer>
5. Helsedirektoratet. Sammen om mestring – Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne [Internett]. Oslo; Helsedirektoratet 2014 [oppdatert 28. feb 2014; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/sammen-om-mestring-lokalt-psykisk-helsearbeid-og-rusarbeid-for-voksne>
6. Helsedirektoratet. Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten [Internett]. Oslo; Helsedirektoratet 2017 [oppdatert 28. jan 2019; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parendeveileder>
7. Helsedirektoratet. Overdose – lokalt forebyggende arbeid [Internett]. Oslo; Helsedirektoratet 2017 [oppdatert 22. jun 2020; hentet 16. mar 2021]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/overdose-lokalt-forebyggende-arbeid>

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP: Gi best mulig sykepleie for pasienter som er innlagt for utredning av rus og samtidig psykiske lidelser. Herunder alkohol, illegale rusmidler og medikamenter.</p> <p>Gjennomført utredning av rusmidler og psykisk lidelse</p> <p>Helse spørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er beste miljøterapeutiske tiltak for pasienter med ruslidelse (ROP)? • Hva er best måte for å kartlegge ADL ferdigheter hos ROP pasienter?
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): VBPen gjelder for voksne pasienter over 18 år som er innlagt for utredning i psykiatriskavdeling.</p>
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en:</p> <p>Revidering 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jo Andreas Rolstad, rådgiver (Stab), Sykehuset Innlandet • Inger Bjørlien, ass. enhetsleder/fagsykepleier, Enhet for gravide, Sykehuset Innlandet • Susanne Mikkelsen-Haug, ass. enhetsleder/fagsykepleier, Enhet for familie, Sykehuset Innlandet • Toril Neråsen, fagsykepleier, Enhet for avrusning, Sykehuset Innlandet • Ingeborg Myhre, ass. enhetsleder/fagsykepleier, Enhet for utredning, Sykehuset Innlandet • Camilla Engen, ass. enhetsleder/fagsykepleier, Enhet for korttid, Sykehuset Innlandet <p>Alle ansatt ved Avdeling for TSB, Sykehuset Innlandet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiledning, før- og etterarbeid: Line Stad Støverud, rådgiver, Avd. Kvalitet og pasientsikkerhet, Stab Helse, Sykehuset Innlandet <p>Opprinnelig versjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cathrine Steen, psykolog spesialist • Kristin Sigtbakken Holm, psykiatrisk sykepleier • Mette Mohn, psykiatrisk sykepleier • Arne Ingar Hansen, fagutviklings sykepleier • Marianne Svenskerud, enhetsleder
INVOLVERING AV INTERESSETER	
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for:</p> <p>Revidering 2021</p> <ul style="list-style-type: none"> • Endringene i revidering er ikke gjennomgått av SI brukerrepresentant. • Nasjonal faglig retningslinje omtaler brukerperspektivet <p>Opprinnelig versjon: VBPen er gjennomgått med SI brukerrepresentant.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	

5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Revidering 2021: PICO- skjema ble utarbeidet av arbeidsgruppen og innsendt til litteratortjenesten i Sykehuset innlandet v/ Hanne Elise Rustlie som gjennomførte systematiske litteratursøk. Litteraturen ble gjennomgått av arbeidsgruppen. Det ble kun sett på kilder fra de to øverste nivåene.</p> <p>Kildegrunnlaget for revideringen inneholder flere nasjonale retningslinjer som ikke kom med i litteratursøket.</p> <p>Opprinnelig versjon: Bibliotekar Hanne Elise Rustlie søkte systematisk etter kunnskap ved å benytte Nasjonal mal for systematiske litteratursøk.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:</p> <p>Revidering 2021: Alle artiklene ble funnet på nivå en.</p> <p>Opprinnelig versjon: Artiklene ble funnet på nivå en og to i kunnskapsegget, og vurdert relevante for VBPs målgruppe.</p>
7	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Revidering 2021: Det er brukt Vancouver referansestil. NIC eller enkeltforordninger som er støttet av innhentet forskning, er synliggjort i VBP'en med tallreferanse bak. Det aktuelle kunnskapsgrunnlaget finnes i referanselisten. ICNP kodeverket er tatt i bruk da relevante diagnoser til fagfeltet ikke finnes i NANDA.</p> <p>Opprinnelig versjon: Det er brukt Vancouver referansestil. NIC eller enkeltforordninger som er støttet av innhentet forskning, er synliggjort i VBP'en med tallreferanse bak. Det aktuelle kunnskapsgrunnlaget finnes i referanselisten.</p>
8	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Revidering 2021: Kildegrunnlaget bygger på de nasjonal faglige retningslinjene som er basert på en bred kunnskapsoppsummering av både norsk og internasjonal litteratur. En svakhet ved de nasjonale retningslinjene er at de ikke jevnlig blir faglig oppdatert, og noen er ikke oppdatert siden de ble publisert for flere år siden.</p> <p>Opprinnelig versjon: Finner relativt lite forskning på selve utredningsforløpet i forhold til ROP pasienter.</p>
9	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>Revidering 2021: VBP'en er blitt sendt ut på høring internt. Høringsgruppen besto av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gine M. Sollien - Psykologfaglig rådgiver TSB, stab • Oda S. Kokslien – Psykolog, Enhet for utredning TSB • Bjørn-Magnus T. Simonsen – Avdelingsoverlege TSB, stab • Marianne Svenskerud – Enhetsleder, Enhet for utredning TSB

Utgave: 5.02	VBP Rus - utredning	D24458 Side 8 av 8
-----------------	----------------------------	-----------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • Liv K. Kongsrud – psyk. sykepleier, Enhet for utredning TSB • Catharina S. Myrholen – psyk. sykepleier, Enhet for utredning TSB <p>Opprinnelig versjon: VBPen er sendt til kvalitetsrådgiver og avdelingssjef i Avd. TSB da det ikke finnes relevante enheter ellers i foretaket. I tillegg er VBP'en gjennomgått av SI brukerrepresentanter.</p>
ANSVAR	
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Revidering av denne VBP skal foregå innen 3 år fra siste godkjenning. Sammensetning av arbeidsgruppe og arbeidsmetode tenkes kontinuert. VBP'en vil kunne oppdateres ved behov for endringer før neste revideringsfrist. Eventuelle forslag til endring/oppdatering vil drøftes og vurderes av arbeidsgruppen før det vil bli meldt som endringsønske.</p>